

Києво-Могилянська школа врядування
імені Андрія Мелешевича



Силабус
навчальної дисципліни
Суспільна політика та політичний процес
(обов'язкова)

Загальний обсяг – **3 кредити**
Семестр – 4, (2 курс, весна)
Лекційні заняття – 6 годин
Семінарські заняття – 24 години
Самостійна робота – 60 годин
Підсумковий контроль – іспит

ВИКЛАДАЧІ ДИСЦИПЛІНИ

Лектор:

Костецька Лідія Миколаївна, кандидат наук з державного управління, старший викладач кафедри суспільного врядування факультету правничих наук Києво-Могилянської школи врядування імені Андрія Мелешевича

Час і місце консультування:

За домовленістю, місце консультування: ауд. 324, корпус 4, вул. Волоська 8/5

Онлайн, за домовленістю:

Електронні платформи: Zoom,

Teams – команда «Суспільна політика та політичний процес» – <https://teams.microsoft.com>;

Чат в Дистанційне навчання MOODLE платформа DistEdu НаУКМА.
Дисципліна: «Суспільна політика та політичний процес»:
<https://distedu.ukma.edu.ua>;

Контактна інформація:

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Опис дисципліни

Дисципліна спрямована на формування сучасних теоретичних знань і практичних умінь щодо аналізу суспільної політики та обґрунтування проблем, що ґрунтуються на суспільних цінностях і впливають на життя суспільства, «суспільно-політичного» аналізу людського буття на основі властивостей самої політики – її інклюзивності, універсальності, атрибутивності в усі сфери суспільного життя. Студенти вивчатимуть антикризові інструменти політичного процесу; сутність політичної стабільності, основу якої становить здатність владних суб'єктів до компромісу, їх ефективна спільна діяльність з метою досягнення визначених цілей розвитку.

Мета навчання

Мета дисципліни: сформувати фахові компетентності щодо основних аспектів політичного життя суспільства і суспільної політики, ознайомити з особливостями розвитку політичних відносин в Україні і політичного процесу, сприяти розвитку політичної свідомості та політичної культури.

Завданнями навчальної дисципліни є:

– визначити сутність суспільних політичних процесів, з урахуванням ієрархічного розподілу суспільства на творців суспільних змістів і споживачів інтелектуальних продуктів та обміну ресурсами на підставі невербальних правил, створених між представниками різних рівнів ієрархії;

– обґрунтувати основи необхідності вироблення суспільної політики щодо спроможності інститутів демократії досягти взаєморозуміння та взаємодії в ситуації розгортання, загострення та спаду криз, а також впливу політичного режиму в країні на політичні процеси та оцінку рівня його кризовості;

– розширити коло знань про сутність політичної влади, політичних процесів і відносин, роль політичних систем і режимів в житті держави, сутність

громадянського суспільства та правової держави, значення міжнародної політики та міжнародних відносин для національної безпеки;

– визначити основні складові дилеми демократії і неопатримоніалізму в теорії державного розвитку та суспільної політики;

– дослідити неопатримоніальні ознаки: держава, яка існує не поряд із суспільством, а над ним і є основою політичного процесу в Україні, партії у системі публічного управління, основою стосунків яких є принцип клієнталізму, традиції та громадянський зв'язок у суспільстві та їх роль у суспільному процесі;

– дослідити і висвітлити досягнення світової та вітчизняної політичної думки, основні сучасні напрями, концепції суспільної політики та політичного процесу;

– розвивати вміння орієнтуватися у політиці як соціальній реальності, характеризувати різні аспекти політичного розвитку суспільства, порівнювати програми і платформи основних політичних партій та рухів, які впливають на політичне життя України;

– формувати навички самостійної оцінки політичних проблем сучасності, стійкої особистої громадянської та політичної позиції, політичної свідомості та політичної культури;

– сприяти розвитку критичного й аналітичного мислення, вміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати, працювати в команді.

Результати навчання

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі й характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Очікувані результати навчання (відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України «Стандарт вищої освіти. Галузь знань 28 «Публічне

управління та адміністрування». Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування» 29.10.2018 р. № 1172¹.

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями

ЗК03. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК06. Здатність працювати в команді.

ЗК08. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК09. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК01. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й вміння розв'язання конфліктів.

СК02. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів

СК08. Здатність впроваджувати інноваційні технології в управлінській діяльності.

СК09. Здатність готувати та реалізовувати проекти управлінських рішень для розвитку громади та їх впроваджувати.

СК10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

¹ Наказ Міністерства освіти і науки України «Стандарт вищої освіти. Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Ступінь вищої освіти - бакалавр. Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування» (29.10.2018 р. № 1172). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/281-publichne-upravlinnya-ta-administruvannya-bakalavr.pdf>

СК14. Здатність до імплементації кращих українських та міжнародних практик суспільного врядування.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

РН01. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

РН04. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

РН06. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування, приватних структур.

РН08. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.

РН11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції

РН12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами, органами державної влади і місцевого самоврядування, приватними структурами.

РН17. Уміти використовувати можливості співпраці для планування та управління розвитком громади, села, селища, міста, регіону, приватних структур, держави.

РН18. Використовувати інструменти розроблення та реалізації проєктів розвитку громад з використанням досвіду та найкращих практик суспільного та приватного врядування країн ЄС та інших зарубіжних країн.

ОСНОВНА НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

Баранівський В.Ф. Політологія: підручник / В.Ф. Баранівський. Київ: Національна академія управління, 2016. 236 с. URL: <https://nam.kiev.ua/files/publications/978-966-8406-98-0-pos.pdf>.

Державна політика : підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю.

П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К. : НАДУ, 2014. 448 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Pidruchnuiky_NADU/9fa81bc0-991f-47e7-817d-a853b8627f97.pdf .

Методичний посібник з курсу політології для студентів усіх форм навчання / Укладачі: Ніконенко В.М., Щигельська Г.О., Гумен Ю.Є., Потіха О.Б. – Тернопіль: Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 88 с. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/17864/1/METOD_POSIBNYK_Z_PO_LIT_2015.pdf .

Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник / Ю. В. Пунда, І. П. Козинець, В. С. Клименко та ін. К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського. 2020. 328 с. URL: <http://stratcom.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/Міжнародні-відносини-та-зовнішня-політика-України.pdf> .

Партологія. Навчальний посібник. / Обушний М.І., Примуш М.В., Шведа Ю.Р. За ред. Обушного М.І. – Друге видання, виправлене і доповнене. К., 2017. 432 с. URL: <http://www.phildep.univ.kiev.ua/uploads/editor/Files/Kafedry/Politology/Обушний%20М.І.%20Партологія.pdf> .

Політологія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 540 с. URL: http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/1854/1/Політологія_29_10_2018.pdf .

Проблеми міжнародних відносин. Київський міжнародний університет. 2020. Вип.17. URL: <http://vmv.kymu.edu.ua/series/vipusk17/vipusk17.html> .

Шевченко А. Є. Теорія держави і права : навчальн. посіб. / за заг. ред. А.Є. Шевченка. Ірпінь : Університет ДФС України, 2017. 258 с. URL: http://ir.nusta.edu.ua/bitstream/doc/2895/3/3119_IR.pdf .

ДОДАТКОВА

Аренд Х. Джерела тоталітаризму. Київ: Дух і літера, 2002. 539 с. URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/posibnuku/307/22.pdf> .

Безпекова політика України в контексті формування системи колективної безпеки в Європі. Аналітична записка. *Національний інститут стратегічних досліджень*. 2011. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/nacionalna-bezpeka/bezpekova-politika-ukraini-v-konteksti-formuvannya-sistemi> .

Бжезинский З. Велика шахматна дошка. Філософія політики: Хрестоматія: У 4 т. К.: Знання України, 2003. С. 80-112. URL: <http://www.sp-ved.narod.ru/MATERS/BZHEZINSKY.pdf> .

Головатий М. Ф. Демократія: історія, теорія, практика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та аспірантів-політологів / М. Ф. Головатий. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 230 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/demokrat_golov.pdf .

Дослідження державних політик: методологія, процедури та європейські практики : монографія / авт. кол. : [Л. В. Гонюкова, В. М. Козаков, В. А. Ребкало та ін.] ; за заг. ред. Л. В. Гонюкової, В. М. Козакова. – Київ : НАДУ, 2018. 400 с. URL: <http://academy.gov.ua/social/pages/dop/2/files/b710d940-b89c-4a73-9c68-ba033e1bd602.pdf> .

Зовнішня політика та політика безпеки після оновлення влади: послідовність, зміни, перспективи. *Центр Разумкова*. Київ : Вид-во «Заповіт», 2019. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2019_Zov_Polit_Onovlennya.pdf

Імперативи формування громадянського суспільства в умовах модернізації державного управління в Україні: головні виміри та виклики : кол. моногр. / Л. В. Гонюкова ... Л. М. Костецька та ін. Київ : НАДУ, 2018. 288 с. Авторські с. 103-135. URL: <http://academy.gov.ua/social/pages/dop/9/files/0977410c-913f-4944-a0c0-cc780b43da93.pdf> .

Карташов А.В. Радченко О.В. Громадянське суспільство і політика. Політична абетка. *Міжнародний республіканський інститут*. Київ : Політична громадянська освіти. 2016. 48 с. URL: https://www.iri.org.ua/sites/default/files/resources/Громадське%20суспільство%20і%20політика_1.pdf .

Кваша А. Розвиток громадянського суспільства в Україні та проблеми об'єктивності його дослідження. Ефективність державного управління. *Збірник наукових праць*. 2015. Вип. 44. С. 91-97. URL: http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/edu_44/fail/ch_1/12.pdf .

Кирилюк Ф.М. Історія зарубіжних політичних вчень нової доби : навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2008. 414 с. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/21c4462.pdf> .

Костецька Л. М. Особливості антикризового управління виборчим процесом в Україні : дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.01 / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ. 2019. 264 с. URL:

<http://academy.gov.ua/pages/dop/137/files/60d988d8-f7ce-4b5e-82b1-53a7868cca23.pdf> .

Костецька Л. М. Антикризовий менеджмент у державному управлінні. *Вісн. НАДУ*. 2016. № 4. С. 87-92. URL: file:///C:/Users/Admin/Downloads/vnaddy_2016_4_14.pdf .

Костецька Л. М. Популізм у сучасних партійно-політичних системах. *Економіка та держава*. 2019. № 1. С. 23-30. URL: <https://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/zhurnal-E-i-D-Politolohtia-1-2019.pdf> .

Пампура М. В. Політична трансформація як сучасний різновид процесу розвитку політичної системи. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2015. Вип. 3 (9). С. 3-6. URL: http://pjuv.nuoua.od.ua/v3_2015/3.pdf .

Політична система і громадянське суспільство: європейські і українські реалії: монографія / За заг. ред. д.і.н., проф. А. І. Кудряченка. – К.: НІСД, 2007. 396 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kudriachenko_Andrii/Politychna_systema_i_hromadianske_suspilstvo_ieuropeiski_i_ukrainski_realii.pdf?PHPSESSID=qc0j3jvlrn3mu2ifevj_f2k77k4 .

Публічне управління в Україні: історія державотворення, виклики та перспективи: матеріали XI наук. Інтернет-конф. за міжнар. участю для аспірантів та докторантів. 29 трав. 2020 р. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2020. 286 с. URL: http://www.oridu.odessa.ua/9/buk/Internet_konf_DU-2020.pdf .

Розвиток громадянського суспільства в Україні : аналіт. доп. / В.М. Яблонський, П. Ф. Вознюк, Д. М. Горелов [та ін.]; за ред. О.А. Корнієвського, М. М. Розумного. К. : НІСД, 2015. 60 с. (Сер. «Громадянське суспільство», вип. 2. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2015-11/Korniyevskiy_12_11-58701.pdf .

Субота С. І. Особливості взаємодії громадянського суспільства та поліції в умовах демократичного політичного режиму. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 3. С. 41-44. URL: http://lsey.org.ua/3_2021/11.pdf .

Талдикін О. В. Теорія влади. Структурно-логічні схеми і таблиці: навч. посібник. Дніпро. Дніпропр. держ. універ. внутр. справ, 2020. 164 с. URL: <http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/5508/1/Талдикін%20Теорія%20влади%20опос.%202020..pdf> .

Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика : навч. посіб. / М. П. Требін, Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна та ін. ; за ред. М. П.

Требіна. – Х. : Право, 2016. 540 с. URL: <https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/191/1-25.pdf> .

Тоффлер Елвін. Нова парадигма влади: Знання, багатство, сила: Пер. з англ. К.: АКТА, 2003. 685 с. URL: <https://anthologyforthe lazy.webnode.com.ua/l/elvin-toffler-nova-paradigma-vladi/> .

Шляхтун П. П. Політологія: історія та теорія: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2010 р. 472 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_707_87384232.pdf .

Інтернет-джерела (законодавство)

Виборчий кодекс України: Закон України від 19.02.2019 № 396-IX. Дата оновлення: 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text> (дата звернення 01.09.2021).

Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 № 2469-VIII. Дата оновлення: 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення 01.09.2021).

Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-ВР> (дата звернення 03.06.2021).

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Лекції	Групові заняття	Самостійна робота
Семестр 4 (2 курс, весна)			
Тема 1. Політика як суспільне явище	1	3	10
Тема 2. Ієрархічний розподіл суспільства	1	5	10
Тема 3. Політичний процес	1	5	10
Тема 4. Політичний конфлікт і кризи	1	3	10
Тема 5. Міжнародні відносини та їх вплив на суспільну політику та політичні процеси	1	4	10
Тема 6. Суспільна політика та політичний процес в Україні	1	4	10

Разом (3 кредити – 90 годин)	6	24	60
іспит			

Тема 1. Політика як суспільне явище

Лекції – 1 год., групові заняття – 3 год., самостійна робота – 10 год.

1.1. Сутність політики. Елементи і рівні політики

1.2. Функції політики. Зв'язок політики з іншими сферами суспільного буття

1.3. Історія політичних вчень. Політична думка стародавнього світу, Середньовіччя, епохи Відродження, Нового часу, XIX-XX століття.

Обов'язкові для ознайомлення джерела:

Баранівський В.Ф. Політологія: підручник. Київ: Національна академія управління, 2016 р. 236 с. URL: <https://nam.kiev.ua/files/publications/978-966-8406-98-0-pos.pdf>.

Головатий М. Ф. Демократія: історія, теорія, практика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та аспірантів-політологів / М. Ф. Головатий. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 230 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/demokrat_golov.pdf.

Політологія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 540 с. URL: http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/1854/1/Політологія_29_10_2018.pdf.

Партологія. Навчальний посібник. / Обушний М.І., Примуш М.В., Шведа Ю.Р. За ред. Обушного М.І. Друге видання, виправлене і доповнене. К., 2017. 432 с. URL: <http://www.phildep.univ.kiev.ua/uploads/editor/Files/Kafedry/Politology/Обушний%20М.І.%20Партологія.pdf>.

Шляхтун П.П. Політологія: історія та теорія: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2010 р. 472 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_707_87384232.pdf.

Необов'язкові для ознайомлення джерела:

Вегеш М.М. Державотворчі процеси в Україні. Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні (доктор філософії / Doctor Philosophy (Ph.D)). Ужгород : ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2020. 42 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/31601/1/державотворчі%20процеси.pdf>.

Кирилюк Ф.М. Історія зарубіжних політичних вчень нової доби : навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2008. 414 с. с. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/21c4462.pdf>.

Початок державотворчих процесів у незалежній Україні. Минуле і теперішнє. 2016. URL: https://mtt.in.ua/ist-ukr_1991-2010_derzhavotvorchy-protsey/.

Публічне управління в Україні: історія державотворення, виклики та перспективи: матеріали XI наук. Інтернет-конф. за міжнар. участю для аспірантів та докторантів. 29 трав. 2020 р. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2020. 286 с. URL: http://www.oridu.odessa.ua/9/buk/Internet_konf_DU-2020.pdf.

Черевко А. Еволюція наукових поглядів на державотворчі процеси та ступінь їх демократизації в сучасній вітчизняній теорії державного управління. Державне управління та місцеве самоврядування. 2016. Вип. 2(29). С. 67-78. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2016/2016_02\(29\)/11.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2016/2016_02(29)/11.pdf).

Обов'язкове семінарське завдання 1. Робота в малих групах.
«Особливості розвитку політичної думки на різних етапах розвитку людства».

Тема 2. Ієрархічний розподіл суспільства

Лекції – 1 год., групові заняття – 5 год., самостійна робота – 10 год.

2.1. Сутність влади. Специфіка політичної влади, проблеми її легітимності.

2.2. Політична система. Політичні режими.

2.3. Держава як політичний інститут. Громадянське суспільство. Політичні партії і партійні системи.

2.4. Політична еліта. Політичне лідерство. Політична свідомість.
Політична культура.

Обов'язкові для ознайомлення джерела:

Баранівський В.Ф. Політологія: Підручник / В.Ф. Баранівський. – Київ: Національна академія управління, 2016 р. 236 с. URL: <https://nam.kiev.ua/files/publications/978-966-8406-98-0-pos.pdf> .

Державна політика : підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К. : НАДУ, 2014. 448 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Pidruchnuiky_NADU/9fa81bc0-991f-47e7-817d-a853b8627f97.pdf .

Дослідження державних політик: методологія, процедури та європейські практики : монографія / авт. кол. : [Л. В. Гонюкова, В. М. Козаков, В. А. Ребкало та ін.] ; за заг. ред. Л. В. Гонюкової, В. М. Козакова. – Київ : НАДУ, 2018. 400 с. URL: <http://academy.gov.ua/social/pages/dop/2/files/b710d940-b89c-4a73-9c68-ba033e1bd602.pdf> .

Політична система і громадянське суспільство: європейські і українські реалії: Монографія / За заг. ред. д.і.н., проф. А. І. Кудряченка. – К.: НІСД, 2007. 396 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kudriachenko_Andrii/Politychna_systema_i_hromadianske_suspilstvo_ievropeyski_i_ukrainski_realii.pdf?PHPSESSID=qc0j3jvln3mu2ifevj2k77k4 .

Розвиток громадянського суспільства в Україні : аналіт. доп. / В. М. Яблонський, П. Ф. Вознюк, Д. М. Горєлов [та ін.]; за ред. О. А. Корнієвського, М. М. Розумного. К. : НІСД, 2015. 60 с. (Сер. «Громадянське суспільство», вип. 2. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2015-11/Korniyevskiy_12_11-58701.pdf .

Тоффлер Елвін. Нова парадигма влади: Знання, багатство, сила: Пер. з англ. / Е. Тоффлер. К.: АКТА, 2003. 685 с. URL: <https://anthologyforthelazy.webnode.com.ua/1/elvin-toffler-nova-paradigma-vladi/> .

Шляхтун П. П. Політологія: історія та теорія: Підручник / Л.С. Шляхтун. – К.: Центр учбової літератури, 2010 р. 472 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_707_87384232.pdf .

Необов'язкові для ознайомлення джерела:

Аренд Х. Джерела тоталітаризму. К.: Дух і літера, 2002. 539 с. URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/posibnuku/307/22.pdf> .

Талдикін О. В. Теорія влади. Структурно-логічні схеми і таблиці: Навч. посібник / О. В. Талдикін. Дніпро. Дніпропр. держ. універ. внутр. справ, 2020. 164 с. URL: <http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/5508/1/Талдикін%20Теорія%20влади%20Опос.%202020..pdf> .

Обов'язкове семінарське завдання 2. Робота в малих групах. «Феномен влади».

Тема 3. Політичний процес

Лекції – 1 год., групові заняття – 5 год., самостійна робота – 10 год.

3.1. Поняття і структура політичного процесу.

3.2. Суб'єкти і об'єкти політичного процесу. Політична діяльність та політична поведінка.

3.3. Основні види політичних процесів.

3.4. Вибори – необхідна умова й атрибут демократії. Виборчий процес як складова політичного процесу. Виборчі системи.

Обов'язкові для ознайомлення джерела:

Баранівський В.Ф. Політологія: підручник. Київ: Національна академія управління, 2016. 236 с. URL: <https://nam.kiev.ua/files/publications/978-966-8406-98-0-pos.pdf> .

Державна політика : підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К. : НАДУ, 2014. 448 с. URL:

http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Pidruchnuiky_NADU/9fa81bc0-991f-47e7-817d-a853b8627f97.pdf .

Костецька Л. М. Виборчий процес у сучасній Україні в контексті аналізу його проблемних етапів. *Актуальні проблеми державного управління* : зб. наук. пр. ОРІДУ / (голов. ред. М. М. Іжа). Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2017. Вип. 1 (69). С. 69-73. URL: [http://www.oridu.odessa.ua/9/new_options/pdf/008/Zbirnuk-4\(69\)-2017.pdf](http://www.oridu.odessa.ua/9/new_options/pdf/008/Zbirnuk-4(69)-2017.pdf) .

Костецька Л. М. Порівняльний аналіз виборчих систем. *Теоретичні та прикладні питання державотворення* : електрон. наук. фах. вид. / Одес. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2017. Вип. 20. С. 93–104. URL: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/tppd> .

Методичний посібник з курсу політології для студентів усіх форм навчання / Укладачі: Ніконенко В.М., Щигельська Г.О., Гумен Ю.Є., Потіха О.Б – Тернопіль: Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 88 с. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/17864/1/METOD_POSIBNYK_Z_PO_LIT_2015.pdf .

Партологія. Навчальний посібник. / Обушний М.І., Примуш М.В., Шведа Ю.Р. За ред. Обушного М.І. – Друге видання, виправлене і доповнене. К., 2017. 432 с. URL: <http://www.phildep.univ.kiev.ua/uploads/editor/Files/Kafedry/Politology/Обушний%20М.І.%20Партологія.pdf> .

Політологія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 540 с. URL: http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/1854/1/Політологія_29_10_2018.pdf .

Необов'язкові для ознайомлення джерела:

Костецька Л. М. Популізм у сучасних партійно-політичних системах. *Економіка та держава*. 2019. № 1. С. 23-30. URL: <https://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/zhurnal-E-i-D-Politolohtia-1-2019.pdf> (дата звернення 17.09.2021

Пампура М. В. Політична трансформація як сучасний різновид процесу розвитку політичної системи. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2015. Вип. 3 (9). С. 3-6. URL: http://pjuv.nuoua.od.ua/v3_2015/3.pdf .

Обов'язкове семінарське завдання 3. Робота в малих групах. «Діяльність суб'єктів та об'єктів політичного процесу та їх вплив на розвиток політичної системи».

Тема 4. Політичний конфлікт і кризи

Лекції – 1 год., групові заняття – 3 год., самостійна робота – 10 год.

- 4.1. Конфлікт як соціальне явище.
- 4.2. Політичний конфлікт.
- 4.3. Врегулювання політичних конфліктів.

Обов'язкові для ознайомлення джерела:

Костецька Л. М. Політична криза публічного управління. *Східно-Європ. наук. журн. (Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe (East European Scientific Journal))* (Warszawa, Polska). 2016. № 11 (15). С. 112-119. URL: https://eesa-journal.com/wp-content/uploads/EESJ_15_1.pdf .

Kostetska Lidiia. Escalation of crisis in political systems. *Epistemological studies in Philosophy, Social and Political Sciences*. 2020 3 (1), pp. 188-189. (Загострення кризи політичних систем) URL: <https://visnukpfs.dp.ua/index.php/PFS/article/view/1009> .

Імперативи формування громадянського суспільства в умовах модернізації державного управління в Україні: головні виміри та виклики : кол. моногр. / Л. В. Гонюкова ... Л. М. Костецька та ін. Київ : НАДУ, 2018. 288 с. Авторські с. 103-135. URL: <http://academy.gov.ua/social/pages/dop/9/files/0977410c-913f-4944-a0c0-cc780b43da93.pdf> .

Методичний посібник з курсу політології для студентів усіх форм навчання / Укладачі: Ніконенко В.М., Щигельська Г.О., Гумен Ю.Є., Потіха О.Б – Тернопіль: Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 88 с. URL:

http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/17864/1/METOD_POSIBNYK_Z_PO_LIT_2015.pdf .

Пояркова Т., Зленко Н. Українська освіта: перехрестя або глухий кут? // Політичні та правничі студії суспільно-політичних процесів ХХ початку ХХІ ст. [Збірник наукових праць]. Житомир, ФОП Євенок О.О., 2017. С. 238–244. URL: http://eprints.zu.edu.ua/25366/1/Горбатенко_17_13.09..pdf .

Необов'язкові для ознайомлення джерела:

Бжезинський З. Велика шахматна дошка. *Філософія політики: Хрестоматія*: У 4 т. Київ: Знання України, 2003. С. 80-112. URL: <http://www.sp-ved.narod.ru/MATERS/BZHEZINSKY.pdf> .

Костецька Л. М. Популізм у сучасних партійно-політичних системах. *Економіка та держава*. 2019. № 1. С. 23-30. URL: <https://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/zhurnal-E-i-D-Politolohiia-1-2019.pdf> .

Обов'язкове семінарське завдання 4. Робота в малих групах.

«Антикризові інструменти попередження криз, вирішення конфліктів».

Тема 5. Міжнародні відносини та їх вплив на суспільну політику та політичні процеси

Лекції – 1 год., групові заняття – 4 год., самостійна робота – 10 год.

5.1. Світова спільнота

5.2. Суб'єкти світової політики

5.3. Міжнародно-політичний процес.

5.4. Міжнародні відносини як середовище існування української держави.

Обов'язкові для ознайомлення джерела:

Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник / Ю. В. Пунда, І. П. Козинець, В. С. Клименко та ін. К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського. 2020. 328 с. URL: <http://stratcom.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/Міжнародні-відносини-та-зовнішня-політика-України.pdf> (дата звернення 17.09.2021)

Політична система і громадянське суспільство: європейські і українські реалії: Монографія / За заг. ред. д.і.н., проф. А. І. Кудряченка. – К.: НІСД, 2007. 396 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kudriachenko_Andrii/Politychna_systema_i_hromadianske_suspilstvo_ievropeyski_i_ukrainski_realii.pdf?PHPSESSID=qc0j3jvlrn3mu2ifevj_f2k77k4.

Герасіна Л.М. Розвиток міжнародних політичних відносин за умов глобальної реконструкції світу. Політологія. 2013. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/5433/1/Gerasina_88.pdf.

Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика : навч. посіб. / М. П. Требін, Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна та ін. ; за ред. М. П. Требіна. – Х. : Право, 2016. 540 с. URL: <https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/191/1-25.pdf>.

Необов'язкові для ознайомлення джерела:

Актуальні проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики // Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції (Львів, 29 березня 2018 р.). Львів: НУ ЛП, 2018. 161 с. URL: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/9/16/paragraphs/804/zbirnykmaterialiv2.pdf>.

Іщенко І. В., Дяченко Д. В. Символічна політика як інструмент стабілізації/дестабілізації політичного простору в умовах глобалізації. *Epistemological studies in Philosophy, Social and Political Sciences*. 2019, 2. (2). С. 83-92. URL: http://www.dnu.dp.ua/docs/visnik/fsnm/program_5e68ddd990c09.pdf

Обов'язкове семінарське завдання 5. Робота в малих групах. «Вплив міжнародних відносин на внутрішньополітичний розвиток».

Тема 6. Суспільна політика та політичний процес в Україні

Лекції – 1 год., групові заняття – 4 год., самостійна робота – 10 год.

6.1. Політика України в системі сучасних міжнародних відносин.

6.2. Модернізація політичного процесу та його особливості в Україні.

Обов'язкові для ознайомлення джерела:

Актуальні проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики // *Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції* (Львів, 28 березня 2019 р.). – Львів: НУ ЛП, 2019. 200 с. URL: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/9/16/paragraphs/806/zbirnykmaterialiv3.pdf>.

Kostetska Lidiia. Escalation of crisis in political systems. *Epistemological studies in Philosophy, Social and Political Sciences*. 2020 3 (1), pp. 188-189. URL: <https://visnukpfs.dp.ua/index.php/PFS/article/view/1009>.

Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник / Ю. В. Пунда, І. П. Козинець, В. С. Клименко та ін. К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського. 2020. 328 с. URL: <http://stratcom.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/Міжнародні-відносини-та-зовнішня-політика-України.pdf>.

Політична система і громадянське суспільство: європейські і українські реалії: Монографія / За заг. ред. д.і.н., проф. А. І. Кудряченка. – К.: НІСД, 2007. 396 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kudriachenko_Andrii/Politychna_systema_i_hromadianske_suspilstvo_ievropeiski_i_ukrainski_realii.pdf?PHPSESSID=qc0j3jvlm3mu2ifevj_f2k77k4.

Парахонський Б. О. Зовнішня політика України в умовах кризи міжнародного безпекового середовища : аналіт. доп. К. : НІСД, 2015. 100 с. (Сер. «Національна безпека», вип. 10). URL: http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/Kruza_Yavor.indd-36e36.pdf.

Необов'язкові для ознайомлення джерела:

Клименко А. Л. Стандарти і гарантії соціального забезпечення: міжнародноправовий і вітчизняний контекст : монографія. Харків: Юрайт, 2019. 176 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6575/Miznarodno%20pravovi%20stansarti_Klymenko%20A_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Кришель О. В. Сучасні тенденції формування, реалізації та розвитку регіональної соціальної політики в Україні. *Державне управління та місцеве*

самоврядування. 2020, вип. 1(44). С. 52-58. URL: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik_dums/2020/2020_01\(44\)/09.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik_dums/2020/2020_01(44)/09.pdf).

Пампура М. В. Політична трансформація як сучасний різновид процесу розвитку політичної системи. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2015. Вип. 3 (9). С. 3-6. URL: http://pjuv.nuoua.od.ua/v3_2015/3.pdf.

Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика : навч. посіб. / М. П. Требін, Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна та ін. ; за ред. М. П. Требіна. – Х. : Право, 2016. 540 с. URL: <https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/191/1-25.pdf>.

Україна в міжнародних відносинах. Енциклопедичний словник-довідник. Випуск 2. Предметно–тематична частина: Д–Й / Відп. ред. М. М. Варварцев. — К.: Ін-т історії України НАН України, 2010. 252 с. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-02-5696-5/978-966-02-5696-5.pdf>.

Українська призма: Зовнішня політика 2019. Аналітичне дослідження // ГО «Рада зовнішньої політики «Українська призма», Фонд ім. Ф. Еберта. Київ, 2020. 390 с. URL: http://fes.kiev.ua/n/cms/fileadmin/upload2/UPFP19_Ukr_1May_FINACT-1.pdf.

Обов'язкове семінарське завдання 6. Робота в малих групах. *«Роль України у системі міжнародних відносин та її місце у сучасному геополітичному просторі».*

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ТВОРЧЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне творче завдання є закріпленням теоретичних знань з вивчених тем, одноосібною працею і подається в електронному вигляді.

Завдання полягає у підготовці й обговоренні власних прикладів щодо суспільної ефективності всієї сукупності політик в публічному управлінні, а не окремої політики. Зокрема, у порівнянні:

– цілей, що відображені в рішеннях щодо політики, з цілями, що об'єктивно обумовлені суспільними потребами; фактично досягнутих результатів політики із суспільними потребами, інтересами і цінностями;

– суспільних затрат на здійснення політик з суспільною корисністю їх фактичних результатів;

– можливостей, закладених в управлінському потенціалі суб'єктів політики зі ступенем їх реального використання.

А також у виявленні знань, умінь, компетентностей, якими повинен володіти бакалавр за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Екзамен

Екзамен проводиться в письмовій формі / у вигляді комп'ютерного тестування та охоплює всі теми, розгляд яких передбачений цим планом. Під час екзамену дозволяється користуватися конспектом лекцій, презентацією лекції та будь-якою навчальною літературою. Використання засобів зв'язку заборонене.

Студенту пропонується впродовж 20 хвилин надати відповіді на 20 тестових завдань типу MCQ 1/4 (одна правильна з чотирьох запропонованих відповідей).

ОЦІНЮВАННЯ

Умови визначення навчального рейтингу

Вид роботи	Кількість	Максимальна кількість балів за виконану роботу
Виконання всіх завдань, що пропонуються на семінарських заняттях та у дистанційному форматі	6	Кожне змістовно та правильно виконане завдання – 5 балів. Разом: 30 балів. Активна участь у всіх заняттях – 10 балів.
Індивідуальне завдання. Підготовка есе (тема обирається самостійно; актуальність та оригінальність впливає на оцінку)	1	Підготовка есе з власними висновками та належною аргументацією – 10 балів. Презентація ІЗ: 10 балів. Разом за ІЗ: 20 балів.

Вид роботи	Кількість	Максимальна кількість балів за виконану роботу
Підсумкове тестування (іспит)		Правильні відповіді на всі тестові завдання підсумкового контролю (іспит) – 40 балів
Разом:		100 балів

Критерії складання іспиту

Характеристика відповіді	Максимальна кількість балів
Правильна відповідь за один тест оцінюється у 2 бали	40
Правильні відповіді на всі тести.	
Разом	40

ПОЛІТИКА ЩОДО ДИСЦИПЛІНИ

Відвідування. Відвідування семінарських занять є обов’язковими. Відвідування лекційних занять у НаУКМА є вільним.

Відпрацювання. Умови відпрацювання пропущених семінарських занять з поважних причин: надіслані відповіді на завдання (кейси, тести) у дистанційному форматі не пізніше ніж 2 тижні після проведення семінарського заняття – зниження оцінки на 10%; понад 2 тижні – зниження оцінки на 40%.

За 1 тиждень до завершення дисципліни, відпрацювання не приймаються.

Додаткові бали. Заохочувальні бали за активну діяльність студента в триместрі (участь у конференціях, написання статей, тез, участь у Міжнародних та Всеукраїнських олімпіадах, конкурсах, у громадській діяльності) у максимальній сумі – 10 балів, загальна сума не повинна перевищувати 100 балів. Додання студенту певної кількості заохочувальних балів до підсумкової суми балів за “активну діяльність в триместрі” є правом, а не обов’язком викладача.

Академічна доброчесність. Перевірка Індивідуального завдання на плагіат спеціальною комп'ютерною програмою.

Поведінка. Очікування та політика щодо поведінки студентів на заняттях: толерантність, доброзичливість, повага до думки інших, активність.

Студенти з обмеженими можливостями. Студенти з обмеженими можливостями можуть очно не відвідувати семінарські заняття, а спілкуватись з викладачем у дистанційному форматі.

МЕТОДИЧНА ПІДТРИМКА СТУДЕНТІВ

Методист кафедри суспільного врядування

Метелкіна Світлана Іванівна, методист Києво-Могилянської школи врядування; 12.00-13.00, вівторок, четвер, місце консультування: ауд. 324, корпус - 4, вул. Волоська 8/5.

Декан із роботи зі студентами

Азаров Денис Сергійович, кандидат юридичних наук, доцент, декан факультету правничих наук. Контакти: +38(044) 425 60 73. azarov@ukma.edu.ua
4 корпус НаУКМА, к. 302. вул. Волоська, 8/5.

ВАЖЛИВІ ДАТИ

Подія (чи вид роботи)	Дата (дата виконання)
Завдання 1-8	1-й -15-й тижні / 1-7-й тижні
Індивідуальне завдання	14-й тиждень / 7 тиждень
Іспит	16-й тиждень /8-й тиждень

Укладач:

Л. М. Костецька

*Затверджено на засіданні Києво-Могилянської школи врядування
31.08.2021.*

Завідувач

В. В. Тертичка